

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาประสิทธิผลของการนวดแบบราชสำนักในการรักษา
กลุ่มอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบน โดยการดำเนินงานวิจัยมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) one-group
pre-post test มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประสิทธิผลของการนวดแบบราชสำนักในการรักษา
อาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบน ของผู้มารับบริการในศูนย์วิชาชีพแพทย์แผนไทยประยุกต์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยนำทฤษฎี และคู่มือการตรวจร่างกายตามหลักการแพทย์
แผนไทยประยุกต์มาเป็นแนวทางในการศึกษา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2.1 กลุ่มประชากร

ผู้มารับการรักษาพยาบาลที่ศูนย์วิชาชีพแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในช่วงเดือน เมษายน 2553 – มิถุนายน 2553 จำนวน 3 เดือน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มารับการรักษาพยาบาลที่ศูนย์วิชาชีพแพทย์แผนไทยประยุกต์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ทั้งเพศชายและเพศหญิงทุกคน ที่มีอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบน
และไม่ได้รับการรักษาด้วยวิธีการอื่น มารับการรักษาพยาบาลในช่วงเดือน เมษายน 2553 – มิถุนายน
2553 จำนวน 3 เดือน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มี
จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ตามเกณฑ์ดังนี้

1) เป็นผู้ที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยตามหลักการแพทย์แผนไทยประยุกต์ จากแพทย์แผน
ไทยประยุกต์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ โดยผู้ที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยจะต้องมีอาการ
ปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบน

- 2) ไม่มีปัญหาตามข้อห้ามของการนวด โรคหรืออาการที่ห้ามนวดได้แก่
  - 2.1 มีไข้สูงเกิน 38.5 องศาเซลเซียส
  - 2.2 ไข้พิษ ไข้กาฬ อีสุกอีใส งูสวัด เริม
  - 2.3 โรคผิวหนัง
  - 2.4 โรคติดต่อ เช่น วัณโรค
  - 2.5 ผู้ป่วยที่มีกระดูกหัก แต่หลังจากกระดูกติดดีแล้วสามารถนวดได้
- 3) มีความสนใจและยินดีเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบบันทึกการรักษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ เชื้อชาติ สัญชาติ ที่อยู่ อาการสำคัญ ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต ประวัติครอบครัว ประวัติส่วนตัว ประวัติประจำเดือน การตรวจร่างกาย

2) แบบสัมภาษณ์วัดระดับความเจ็บปวด โดยใช้ประเมินวัดความปวดตามความรู้สึกของผู้รับการนวด ตั้งแต่ไม่มีความรู้สึกปวดจนกระทั่งมีความรู้สึกปวดมาก จนรู้สึกทนไม่ได้ โดยทำเครื่องหมาย X หรือขีดบนตัวเลขระหว่าง 0 -10 ที่ใดก็ได้ที่ตรงกับความรู้สึกปวดของผู้รับการนวดในขณะนั้นมากที่สุด ผู้วิจัยเป็นผู้อธิบายระดับของความปวดตามมาตรวัด Comparative Pain Scale

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนวดแบบราชสำนักในการรักษากลุ่มอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบน ของผู้มารับบริการในศูนย์วิชาชีพแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีดังนี้

1) แบบบันทึกการรักษา เป็นแบบบันทึกที่ได้พัฒนาขึ้น โดย สาขาวิชาแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบข้อคำถามมาพัฒนาและปรับปรุงเป็นบางส่วน โดยขอแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา

2) แบบสัมภาษณ์วัดระดับความเจ็บปวด ได้พัฒนาขึ้นโดยศึกษาค้นคว้า เอกสารข้อมูลทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

3.3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การตรวจสอบความตรง (Validity) ของเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบโดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง

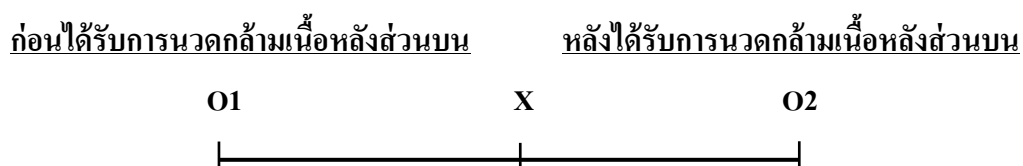
2) ความตรง (Validity) เครื่องมือที่ใช้ประเมินอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบนที่ให้ผู้ป่วยประเมินความเจ็บปวดด้วยตนเอง โดยอาศัยพื้นฐานความเชื่อของ ลอคสโตน (Lockstone) ที่ว่าการประเมินความเจ็บปวดที่ดีที่สุด คือ การบอกเล่าของผู้ป่วยโดยให้ผู้ป่วยเป็นผู้บอกระดับ ความเจ็บปวดในขณะนั้นเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับความรุนแรงและตำแหน่งของความเจ็บปวดหลังจากนั้น ผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัยและแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ (ผู้ตรวจ) รวม 3 คน ร่วมกันประเมินระดับความเจ็บปวดของผู้มารับบริการทั้งก่อนและหลังนวดแล้วหาค่าเฉลี่ยของอาการปวดที่ได้บันทึกลงในแบบประเมินการรับรู้ความรุนแรงของความปวดก่อนและหลังทดลองของจอห์นสัน ซึ่งเป็นมาตรวัดที่ทำให้สามารถแยกได้ระหว่างความรู้สึกทางกายและความรู้สึกทางจิตใจ นอกจากนี้ลักษณะของแบบประเมินความเจ็บปวดที่ใช้มีลักษณะเข้าใจง่ายสามารถใช้เวลาในการตอบไม่นานจึงเหมาะสมในการใช้เมื่อทำการทดลองซึ่งต้องการวัดการตอบสนอง ความปวดทางด้านร่างกาย (Physical) ซึ่งมีผู้นำมาตรวัดความเจ็บปวดนี้มาใช้ในการวัดความปวดและความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยโรคเมเร็งของเทวีกา (2546) ผลของการนวดแผนไทยประยุกต์ต่อความปวดและทุกข์ทรมานจากความปวดในผู้ป่วยเมเร็งหรืออาการปวดศีรษะของ เรณู (2544) ศึกษาเปรียบเทียบผลการนวดไทยประยุกต์กับการใช้ยาพาราเซตามอลในบุคคลที่มีอาการปวดศีรษะ เนื่องจากความเครียด

3) ความเที่ยง (Reliability) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยป้องกันความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้นจากผู้วิจัยเองโดยผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัยและแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ (ผู้ตรวจ) รวม 3 คน ร่วมกันศึกษาขอบเขตของมาตรวัดความปวดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระดับความปวดจนมีความเข้าใจในแนวเดียวกันหลังจากนั้นร่วมประเมินระดับความเจ็บปวดของผู้มารับบริการทั้งก่อนและหลังนวดแล้วหาค่าเฉลี่ยของอาการปวดที่ได้บันทึกลงในแบบเครื่องมือ และผู้วิจัยได้นำเครื่องมือประเมินความปวดไปหา Reliability ได้ ค่าความเที่ยง 0.89 ให้แพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ เป็นผู้ตรวจแต่เพียงผู้เดียว ส่วนผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจวินิจฉัยสรุปผลการนวดอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบนและความรู้สึกของผู้รับบริการและเป็นผู้บันทึกลงในแบบเครื่องมือหลังจากได้รับการนวด

3.4 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มารับบริการในศูนย์วิชาชีพแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยคัดเลือกผู้มารับบริการที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดและสร้างสัมพันธภาพโดยการแนะนำตัว ชี้แจง

วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ผู้รับบริการได้รับ อธิบายให้ผู้มารับบริการมั่นใจในความปลอดภัยในการนวด และเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการซักถามเกี่ยวกับการวิจัยจนเป็นที่พอใจและพิทักษ์สิทธิผู้รับบริการ การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บข้อมูลเป็น 2 ระยะ คือ ก่อนได้รับการนวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบนเพื่อลดอาการปวด และหลังได้รับการนวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบนเพื่อลดอาการปวด ดังนี้

โดยได้กำหนดให้

O1 การเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง โดยใช้แบบบันทึกการรักษาและแบบสัมภาษณ์วัดระดับความเจ็บปวด

O2 การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง โดยใช้แบบบันทึกการรักษาและแบบสัมภาษณ์วัดระดับความเจ็บปวด

X การนวดอาการปวดกล้ามเนื้อหลังส่วนบน โดยวิธีการนวดแบบราชสำนัก จากแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติดังนี้

3.5.1 นำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง

3.5.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลส่วนบุคคล โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายให้เห็นลักษณะของข้อมูล

3.5.3 หาผลต่างของคะแนนการรับรู้ความรุนแรงของความปวดก่อนและหลังได้รับการนวดอาการปวดต้นคอในกลุ่มตัวอย่างแล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างคะแนนนั้น

3.5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลต่างของคะแนนการรับรู้ความรุนแรงของความปวดระหว่างก่อนได้รับการนวดแผนไทยประยุกต์กับหลังจากได้รับการนวดแผนไทยประยุกต์โดยใช้สถิติทดสอบค่า Paired – Samples T - Test